

Islannin malli

Markus Kalmari 4.2.2020

Islannin malli

- Kehittämisen lähtökohta 2000-luvun alussa Islannissa ja Reykjavikissa oli nuorten humalahakuinen päihdekäyttäytyminen, johon haluttiin vahvasti puuttua ja löytää ratkaisuja.
- Syntyi yhteinen tahtotila, sosiaalinen kontrolli ja kotiintuloajat.
- Terveellistä vapaa-aikaa lähdettiin kehittämään harrastamisen tukemisella.
- Tavoitteena myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden lisääminen (liikunta, kulttuuri, virkistystoiminta).

FRÍSTÜNDAKORTIÐ

Islannin malli ja vapaa-aikakortti

- Vapaa-aikakortti otettiin käyttöön vuonna 2007. Kortin saa jokainen 6-18 -vuotias reykjavikilainen vuosittain. Kortin arvo on tällä hetkellä 375 euroa / vuosi.
- Kaupunki budjetoit korttiin noin 6,5 milj.€. Kortin mahdollistamalla tuella lapset ja nuoret voivat valita itselleen mieluisan harrastuksen.
- Kortilla pyritään mahdollisimman hyvin kattamaan harrastuksen tarjoajan osoittama harrastusmaksu.
- Kortti toimii digitaalisen alustan (Digital Reykjavik) kautta, johon kuntalainen rekisteröityy ja valitsee kunnan hyväksymän harrastuksen tarjoajan ja kunta maksaa harrastuksen tarjoajalle. Digitaalisen alustan kautta saadaan tietoa kortin käytöstä, harrastusten kysynnästä jne.

Toimijalta, joka voi päästä vapaa-aikakortin palveluntuottajaksi edellytetään

1. Toimijan pitää olla rekisteröitynyt seura/yhdistys.
2. Kaikkien ohjaajien/valmentajien tulee olla ohjaamiseen koulutettuja.
3. Ohjaajien tulee olla täysi-ikäisiä .
4. Toimitilojen pitää olla terveystarkastajan hyväksymät.
5. Toimintaa pitää tarjota vähintään 10 kertaa / kausi.

Yhteistyö harrastamista järjestävien liikunta- ja muiden seurojen kanssa on keskeistä

- Yhteinen tavoite-asiakirja järjestöjen kanssa.
- Kaupunkitasoisesti toimiva vastuuyhdistys/-seura (Reykjavik Sports Union) huolehtii toiminnan koordinaatiosta kaupungin tuella. Se myös jakaa liikuntavuorot ja raportoi niistä vapaa-aikatoimialalle.
- Mukana toiminnassa on noin 75 seuraa/yhdistystä, jotka toimivat edellä mainittujen yhdeksän koordinoivan kaupunginosaseuran kanssa.
- Reykjavikin kunta tekee seurojen kanssa 3-vuotiset sopimukset.

Muuta ratkaisevan oleellista harrastamisen helpottamiseksi

Kaupunginosien liikuntakeskuksissa harrastaminen on lähellä asukkaita ja sitä arvostetaan.

Jokaisessa yhdeksässä kaupunginosassa on liikuntakeskus ja siellä operoiva monilajiseura. Useimmat liikuntakeskukset ovat kuntaomisteisia, mutta myös seurojen ja yksityisten yhtiöiden omistamia. Kaupunki tukee kaikkien yhdeksän kaupunginosan liikuntakeskuksia, jotta keskukset pysyvät vetovoimaisina omissa kaupunginosissaan. Vapaa-aikatoimiala ostaa käyttötunnit harrastetoiminnalle. Olosuhdetarjonnassa korostuu suosituimmat lajit kuten jalkapallo, koripallo, käsipallo, uinti, voimistelu...

Kortin etujen lisäksi kaupunki on järjestänyt kuljetuksen (Fritidsbussen) lapsille, jotka siirtyvät koulupäivän jälkeen joko oman alueensa liikuntakeskuksiin tai kaupungin toiselle alueelle harrastamaan. Alakoululaiset ensin, sitten perään yläkouluikäiset jne.

Muuta ratkaisevan oleellista harrastamisen helpottamiseksi

Seurat ovat sitoutuneet toimimaan omassa kaupunginosassaan ja vasta vanhempien ikäluokkien edustusjoukkuevaiheessa harrastetaan kilpaurheilua muualla kuin omassa kaupunginosassa, mikäli joukkuetta ei löydy omasta kaupunginosasta.

Seurojen ohjaus- ja valmennusosaamisen pystytään pitämään korkealla tasolla vapaa-aikakortista seuroille tuloutuvan rahan avulla, joka ohjautuu pääsääntöisesti ohjaajien ja valmentajien palkkoihin. Kaikki ohjaajat saavat palkkaa ohjaamisestaan.

Liikuntaharrastamista ohjaavat myös vahvasti liikunnan ilo, sosiaalisuus ja yhteisöllisyys. Talenttitoiminta ei korostu.

Islanti on panostanut ennaltaehkäiseviin palveluihin talouden haasteista huolimatta ja se on ollut merkittävä suojatekijä nuorille.

Islannissa vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö ja vanhempien keskeinen yhteisöllisyys on vahvaa ja perheiden ja nuorten kanssa työskentelevillä on yhteiset säännöt.

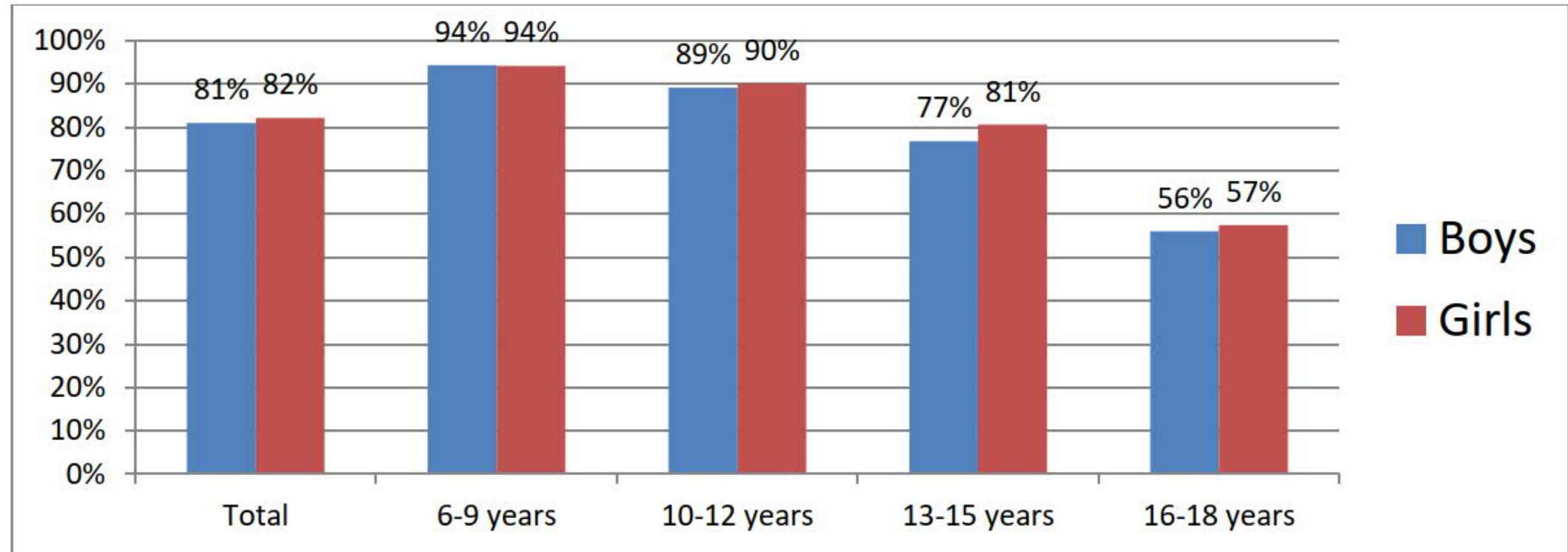
Kotiintuloajat ovat lakisääteisiä, ja käytännössä vanhempien katupartiot ja poliisi huolehtivat, että kotiintuloaikoja noudatetaan.

Perheiden yhteinen aika mahdollistuu, koska nuoret ja vanhemmat harrastivat heti koulun/töiden jälkeen ja siihen kannustetaan. Tiivis monialainen yhteistyö ja yhteydenpito, tiedonvaihto sekä vaitiolovelvollisuus koskee kaikkia työntekijöitä.

Toiminta perustuu tietoon: tiedolla johtamiseen ja tietoon perustuviin valintoihin.

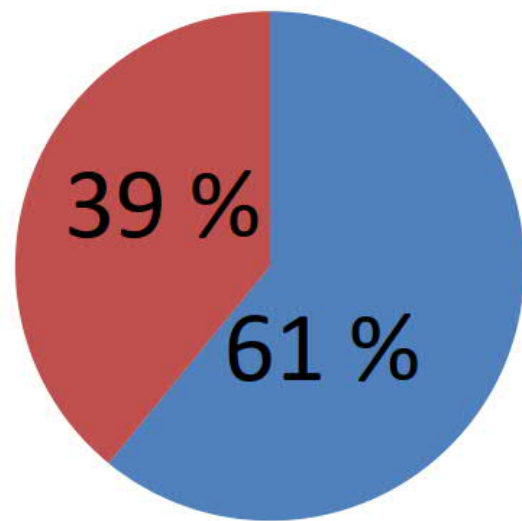

Kuinka moni reykjavikilaisista nuorista osallistuu järjestettyyn vapaa-ajan toimintaan?

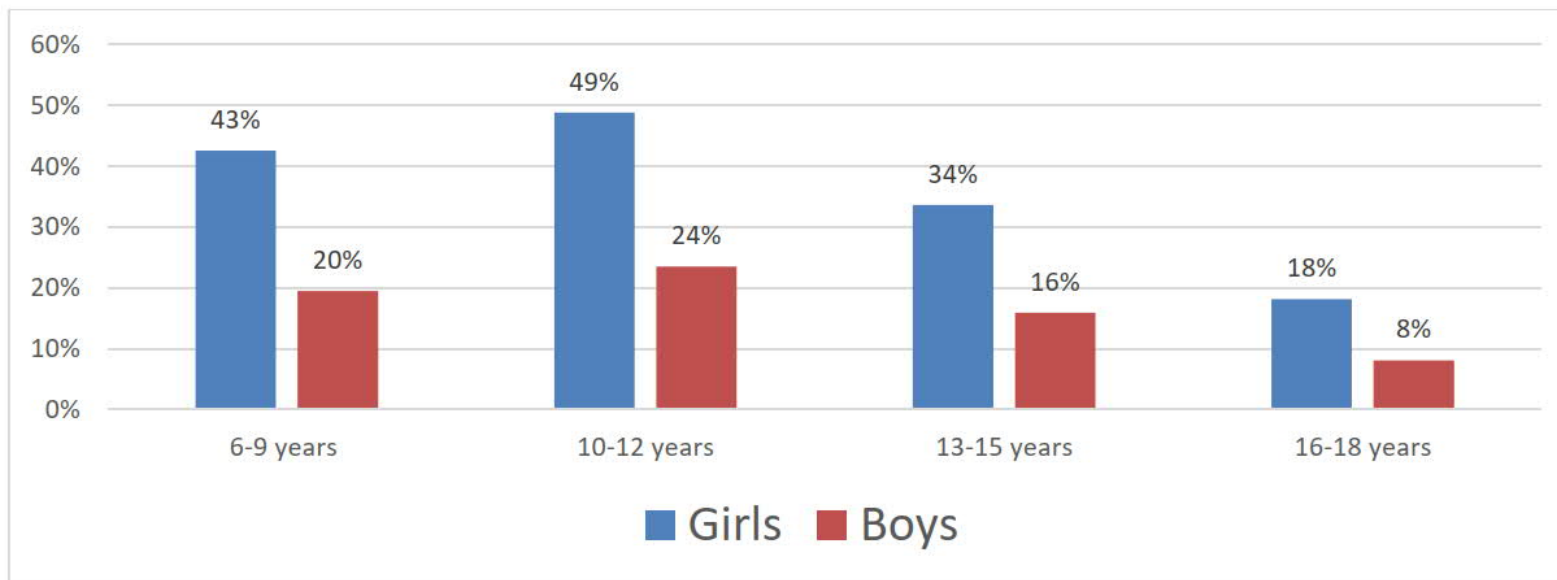
Reykjavikilaisten 6-18-vuotiaiden nuorten määrä vuonna 2016: 18 905

- Heistä 11 516 **osallistui liikuntaan/urheiluun** ("were active in one or more sport")

■ Active in sports
■ Not active in sports

Reykjavíkilaísnuorten osallistuminen taide- ja kulttuuriaktiiviteetteihin

Kiitos!